

Załącznik nr 1 do Podsumowania do Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 376/XXXI/21 z dnia 12 kwietnia 2021 r.

Sposób i zakres uwzględnienia uwag i rekomendacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Nieskuteczne mechanizmy i problemy zarządzania ochroną przyrody na obszarach objętych formami ochrony przyrody	167	<p>Jednym z zobowiązań Samorządu Województwa Pomorskiego w Celu operacyjnym 1.1. jest ukształtowanie spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrona. Ze względu na ogólny charakter zapisu nie ma możliwości ustalenia czy w ramach jego realizacji przewiduje się działania dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uchwalenia i partnerskiej realizacji planów ochrony parków krajobrazowych, które były zobowiązaniem SRWP 2020, • dalszej weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu, • uchwalenia i partnerskiego wdrażania audytu krajobrazowego. <p>Powyższe działania są ważnym narzędziem zarządzania ochroną przyrody na obszarach objętych formami ochrony przyrody.</p>	Uwaga uwzględniona	Doprecyzowano zobowiązanie SWP dot. ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony o zapis, że będzie ono w szczególności realizowane poprzez przyjęcie i partnerskie wdrażanie planów ochrony parków krajobrazowych i audytu krajobrazowego, a także kontynuację weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu.
Tabela 6. Zidentyfikowany	167	Jednym z zobowiązań Samorządu Województwa Pomorskiego w Celu operacyjnym 1.1. jest	Uwaga uwzględniona	Doprecyzowano zobowiązanie SWP dot. ukształtowania

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
<p>problem:</p> <p>Niewystarczająca spójność przestrzenna między obszarami objętymi formami ochrony przyrody</p>		<p>ukształtowanie spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrona. Ze względu na ogólny charakter zapisu nie ma możliwości ustalenia czy w ramach jego realizacji przewiduje się działania dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uchwalenia i partnerskiej realizacji planów ochrony parków krajobrazowych, które były zobowiązaniem SRWP 2020, • dalszej weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu, • uchwalenia i partnerskiego wdrażania audytu krajobrazowego. <p>Powyższe działania są ważnym narzędziem służącym zwiększeniu spójności między obszarami objętymi formami ochrony przyrody.</p>		<p>spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony o zapis, że będzie ono w szczególności realizowane poprzez przyjęcie i partnerskie wdrażanie planów ochrony parków krajobrazowych i audytu krajobrazowego, a także kontynuację weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu.</p>
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Nieobjęcie systemem obszarów chronionych wielu obszarów o wyjątkowych zasobach i walorach przyrodniczo-</p>	168	<p>Jednym z zobowiązań Samorządu Województwa Pomorskiego w Celu operacyjnym 1.1. jest ukształtowanie spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrona. Ze względu na ogólny charakter zapisu nie ma możliwości ustalenia czy w ramach jego realizacji przewiduje się działanie dotyczące uchwalenia i partnerskiego wdrażania audytu krajobrazowego.</p> <p>Powyższe działania są ważnym narzędziem służącym ochronie zasobów i walorów przyrodniczo-</p>	Uwaga uwzględniona	<p>Doprecyzowano zobowiązanie SWP dot. ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony o zapis, że będzie ono w szczególności realizowane poprzez przyjęcie i partnerskie wdrażanie planów ochrony parków krajobrazowych i audytu krajobrazowego, a</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
krajobrazowych		krajobrazowych.		także kontynuację weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu.
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Nadkoncentracja przypadkowych funkcji turystycznych i inwestycyjnych w strefie przybrzeżnej nie w pełni odpowiadająca jej specyfice oraz zasobom i walorom przyrodniczym</p>	168	<p>Proponuje się ukierunkowanie działań dotyczących wzrostu odporności na negatywne skutki zmian klimatu oraz ochrony i poprawy stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej między innymi na strefę nadmorską (Cel operacyjny 1.1.).</p> <p>W oczekiwaniach wobec władz centralnych znajduje się wzmianka o zagospodarowaniu i udostępnianiu (w domyśle turystycznym) obszarów cennych przyrodniczo, będących w gestii administracji rządowej. Warto rozważyć w ramach Celu operacyjnego 3.3 analogiczne działania w zakresie obszarów cennych przyrodniczo, będących w gestii Samorządu Województwa Pomorskiego (parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu).</p>	Uwaga częściowo uwzględniona	<p>Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu.</p> <p>Działania dotyczące adaptacji do zmian klimatu oraz wzrostu odporności na negatywne skutki zmian klimatu, a także ochrony i poprawy stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej będą realizowane na obszarze całego województwa, w tym także w strefie nadmorskiej. Tematyce ochrony ekosystemów strefy przybrzeżnej Morza Bałtyckiego dedykowane jest także działanie w projekcie Regionalnego Programu Strategicznego (RPS) w zakresie bezpieczeństwa środowiskowego</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				<p>i energetycznego, który będzie uszczegóławiał i operacjonalizował zapisy SRWP 2030.</p> <p>W projekcie RPS w zakresie gospodarki, rynku pracy, turystyki i oferty czasu wolnego przewidziane zostały działania ukierunkowane na obszary o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego, przy zachowaniu pozytywnego efektu środowiskowego.</p>
<p>Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Monokultury rolne i leśne; nieodporne na szkodniki i zmiany klimatu</p>	168	<p>Niezbędne jest, by jedną z grup, do których skierowane będą działania związane z podnoszeniem świadomości i wiedzy w zakresie środowiska i klimatu byli rolnicy.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p>	<p>Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu.</p> <p>Wskazane działania związane z podnoszeniem świadomości obejmować mają wszystkich mieszkańców.</p> <p>Doprecyzowanie zapisów nastąpi w ramach prac nad RPS w zakresie edukacji i kapitału społecznego.</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Gospodarka leśna nakierowana na pozyskanie drewna</p>	169	<p>Brak jednoznacznych zapisów odnoszących się do problemu intensywnej gospodarki leśnej.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p>	<p>W ramach uwagi nie sformułowano konkretnej propozycji zapisu. SRWP 2030 uwzględnia działania na obszarach leśnych o ile wpisują się one w ukierunkowanie tematyczne: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni.</p>
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Przegrodzenie rzek i cieków ograniczające migrację ryb dwuśrodowiskowych</p>	169	<p>Ze względu na ogólny charakter zapisów projektu SRWP 2030 nie można stwierdzić czy problematyka przegradzania rzek i cieków, ograniczającego migrację ryb została ujęta w tym dokumencie.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p>	<p>Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu.</p> <p>Tematyka udrażniania rzek i cieków w celu ułatwienia migracji ryb zawiera się w ukierunkowaniu tematycznym: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni.</p> <p>Znajduje się ona również w</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				projekcie Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego, który będzie uszczegóławiał i operacjonalizował zapisy SRWP 2030 w działaniu dotyczącym ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych w szczególności na obszarach objętych formami ochrony przyrody oraz przeciwdziałaniu fragmentacji przestrzeni przyrodniczej.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Narastająca koncentracja zagrożeń dla środowiska i ludzi (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii) w obszarach najintensywniej zagospodarowanych	170	Ze względu na ogólne zapisy projektu SRWP 2030 wątpliwości budzi to, czy dokument ten uwzględnia potrzebę wsparcia zarządzania kryzysowego w związku z zagrożeniami wynikającymi ze zmian klimatycznych, poważnych awarii przemysłowych, zagrożeń terrorystycznych.	Uwaga nieuwzględniona	Zarządzanie kryzysowe w szczególności dotyczące poważnych awarii przemysłowych oraz zagrożeń terrorystycznych jest domeną administracji i służb podlegających władzom centralnym. W SRWP 2030 w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom skoncentrowano się na

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
i zaludnionych między innymi w obszarze metropolitalnym oraz w korytarzu transportowym po obu stronach doliny Wisły				doskonaleniu narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Intensyfikacja rolnictwa związana ze stosowaniem nawozów sztucznych, środków ochrony roślin oraz intensywnego chowu zwierząt, będących istotnym czynnikiem zanieczyszczenia środowiska, w tym eutrofizacji wód powierzchniowych	171	Niezbędne jest, by jedną z grup, do których skierowane będą działania związane z podnoszeniem świadomości i wiedzy w zakresie środowiska i klimatu byli rolnicy. Ze względu na ogólne zapisy projektu SRWP 2030 nie ma możliwości ustalenia, czy interwencja w zakresie innowacyjnej i zrównoważonej gospodarki, dotycząca między innymi przedsiębiorstw, uwzględnia także wsparcie rolnictwa ekologicznego.	Uwaga częściowo uwzględniona	Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu. Wskazane działania związane z podnoszeniem świadomości obejmować mają wszystkich mieszkańców. Doprecyzowanie zapisów nastąpi w ramach prac nad RPS w zakresie edukacji i kapitału społecznego.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem:	172	W Celu operacyjnym 1.1 zawarto ukierunkowanie tematyczne dotyczące między innymi ochrony terenów naturalnej retencji wodnej. Jednak ze względu na ogólny charakter zapisu nie ma możliwości	Uwaga częściowo uwzględniona	Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu. Uwaga znajduje swoje

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
Niewystarczająca retencja terenowa		stwierdzenia czy ukierunkowanie to odnosi się także do retencji terenowej na obszarach rolniczych i leśnych.		<p>odzwierciedlenia w oczekiwaniach wobec władz centralnych w Celu operacyjnym 1.1., w którym zapisano: Przeciwdziałanie skutkom suszy w rolnictwie poprzez realizację działań mających na celu wzrost retencji wodnej w glebie, w szczególności poprzez budowę/przebudowę urządzeń melioracyjnych oraz rozwój naturalnych, krajobrazowych form retencji wodnej w glebie.</p> <p>Tematyka ta została także pogłębiona w projekcie Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego, który będzie uszczegóławiał i operacjonalizował zapisy SRWP 2030 w działaniu dotyczącym ograniczania zagrożeń naturalnych będących skutkiem zmian</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				klimatu, w tym działań łagodzących negatywny wpływ ekstremalnych zjawisk pogodowych.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Niedostateczne działania utrzymaniowe cieków wodnych na terenach wiejskich prowadzone przez mieszkańców	173	Niezbędne jest, by jedną z grup, do których skierowane będą działania związane z podnoszeniem świadomości i wiedzy w zakresie środowiska i klimatu byli rolnicy. Podnoszenie świadomości i wiedzy w zakresie ochrony i utrzymania cieków wodnych winno być elementem działań edukacyjnych.	Uwaga częściowo uwzględniona	Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu. Wskazane działania związane z podnoszeniem świadomości obejmować mają wszystkich mieszkańców. Doprecyzowanie zapisów nastąpi w ramach prac nad RPS w zakresie edukacji i kapitału społecznego.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Sukcesywne zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej (uszczelnianie, wylesianie)	173	Działania podejmowane w ramach SRWP 2030 powinny uwzględniać konieczność zagospodarowywania w pierwszej kolejności terenów przekształconych antropogenicznie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu. Tematyka przeciwdziałania zmniejszaniu powierzchni biologicznie czynnej (uszczelnianie, wylesianie) mieści się w ukierunkowaniu tematycznym: adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				<p>skutki zmian klimatu, w szczególności: zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni.</p>
<p>Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Zabudowywanie klinów i korytarzy przewietrzniowych</p>	173	<p>Działania związane z ograniczaniem zabudowywania klinów i korytarzy przewietrzniowych mogłyby stanowić jeden z elementów ukierunkowań dedykowanych podnoszeniu świadomości i wiedzy w zakresie środowiska i klimatu lub ukierunkowania dotyczącego podnoszenia świadomości w zakresie planowania przestrzennego i architektury (Cel operacyjny 2.3.).</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p>	<p>Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu. Wskazane działania związane z podnoszeniem świadomości obejmować mają wszystkich mieszkańców. Doprecyzowanie zapisów nastąpi w ramach prac nad RPS w zakresie edukacji i kapitału społecznego.</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Zjawisko niskiej emisji i przekroczenia benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego w terenach zabudowanych</p>	174	<p>Skuteczna walka z niską emisją wymaga partnerskiego wdrażania uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza w województwie, które mogłyby mieć odzwierciedlenie w zapisach projektu SRWP 2030.</p>	Uwaga nieuwzględniona	<p>Zarówno programy ochrony powietrza jak i tzw. uchwały antysmogowe są przyjmowane w drodze uchwał sejmiku województwa w związku z czym nie ma potrzeby wpisywania potrzeby ich realizacji do SRWP 2030 przyjmowanej również uchwałą sejmiku województwa.</p>
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Zanieczyszczenia powietrza pochodzące z transportu w miastach, w tym przekroczenia celów długoterminowych dotyczących dopuszczalnych poziomów ozonu w powietrzu</p>	174	<p>Nie jest jasne, na ile problem został uwzględniony przy formułowaniu ukierunkowań tematycznych dotyczących rozwoju sieci dróg – czy ukierunkowanie ma na celu także redukcję zanieczyszczeń powietrza w miastach, czy wyłącznie przebudowę istniejącej sieci dróg (Cel operacyjny 2.4.).</p> <p>W przeciwieństwie do obowiązującej SRWP 2020 projekt SRWP 2030 nie odnosi się do oczekiwań wobec rządu w sprawie budowy obwodnic w ciągu dróg krajowych. Realizacja tych inwestycji, obok działań w zakresie energetyki, może wpłynąć na zmianę stanu powietrza w miastach województwa (Cel operacyjny 2.4.).</p>	Uwaga częściowo uwzględniona	<p>Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu.</p> <p>W CO 2.4. w przesłankach realizacji wskazano, że ukierunkowanie interwencji będzie uwzględniało ograniczenie negatywnego wpływu społeczno-gospodarczego na środowisko oraz klimat. Wspomniano również o negatywnych skutkach rozwoju motoryzacji indywidualnej w postaci wzrostu emisji gazów cieplarnianych oraz</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				<p>zanieczyszczenia powietrza.</p> <p>Konsekwentnie aspekt klimatyczny i środowiskowy będzie w istotnym stopniu wpływał na zakres inwestycji przedstawionych w dokumencie operacjonalizującym SRWP2030 w obszarze mobilności jakim jest Regionalny Program Strategiczny w zakresie mobilności i komunikacji.</p>
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Niewystarczający rozwój sprawnego i efektywnego transportu zbiorowego, w szczególności opartego o źródła nisko lub zeroemisyjne</p>	175	<p>Wskazane jest dopisanie do zasad horyzontalnych strategii zasady kompleksowości, oznaczającej potrzebę wpisywania się przedsięwzięć w kompleksowe ramy rozwiązywania problemów rozwojowych obszaru na przykład politykę rozwoju transportu zbiorowego (Zasady horyzontalne).</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p>	<p>Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu.</p> <p>Kompleksowość podejścia do rozwiązywania problemów rozwojowych została ujęta w zasadzie tematycznego i terytorialnego ukierunkowania interwencji. Ponadto, trzy pierwsze ukierunkowania tematyczne w CO 2.4 dotyczą bezpośrednio transportu zbiorowego, kolejne cztery są</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				z tą tematyką związane pośrednio. Zorientowane na transport zbiorowy ukierunkowanie tematyczne przekłada się na dobór wskaźników.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Uciążliwości odorowe w szczególności wokół instalacji komunalnych i ferm hodowlanych	175	Ze względu na ogólne zapisy projektu SRWP 2030 nie ma możliwości weryfikacji na ile, poza działaniami w przedsiębiorstwach związanymi z korzystnym oddziaływaniem na klimat i środowisko oraz inwestycjami w gospodarce odpadami, dokument ten odnosi się do problemu emisji odorów, na przykład z produkcji rolnej.	Uwaga częściowo uwzględniona	Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu. Problem emisji odorów, np. z produkcji rolnej mieści się w ukierunkowaniu tematycznym: Redukcja presji działalności gospodarczej i sieci osadniczej na środowisko.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Pogorszenie klimatu akustycznego pochodzącego z dróg, linii kolejowych, lotnisk i przemysłu	175	Skuteczna poprawa klimatu akustycznego wymaga partnerskiego wdrażania programów ochrony środowiska przed hałasem w województwie, które mogłoby mieć odzwierciedlenie w zapisach projektu SRWP 2030.	Uwaga nieuwzględniona	Programy ochrony środowiska przed hałasem są przyjmowane w drodze uchwał sejmiku województwa w związku z czym nie ma potrzeby wpisywania potrzeby ich realizacji do SRWP 2030 przyjmowanej również uchwałą sejmiku województwa.

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Pogorszenie klimatu akustycznego pochodzącego z infrastruktury elektroenergetycznej, w tym infradźwięki</p>	176	<p>Brak odniesień do hałasu powstającego podczas eksploatacji linii elektroenergetycznych najwyższych napięć.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p>	<p>W ramach uwagi nie sformułowano konkretnej propozycji zapisu.</p> <p>Kwestia dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku powodowanego przez linie elektroenergetyczne jest uregulowana w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i nie uzasadniono dlaczego temat ten miałby zostać ujęty w SRWP 2030.</p>
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Występowanie procesów erozyjnych na gruntach ornych o dużych spadkach terenu</p>	176	<p>Niezbędne jest, by jedną z grup, do których skierowane będą działania związane z podnoszeniem świadomości i wiedzy w zakresie środowiska i klimatu byli rolnicy.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p>	<p>Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu. Wskazane działania związane z podnoszeniem świadomości obejmować mają wszystkich mieszkańców.</p> <p>Doprecyzowanie zapisów nastąpi w ramach prac nad RPS w zakresie edukacji</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				i kapitału społecznego.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Niewykorzystane potencjały rozwojowe terenów przekształconych antropogenicznie	176	Wskazany jest priorytet dla wsparcia inwestycji gospodarczych na terenach wcześniej zainwestowanych: portowe, postoczniowe, pokolejowe, przemysłowe.	Uwaga do rozważenia na dalszym etapie prac	Szczegółowe preferencje i ukierunkowanie terytorialne wsparcia zostaną rozważone na etapie tworzenia programu regionalnego na lata 2021-2027. Ich ewentualne uwzględnienie zależeć będzie od ostatecznego kształtu programów polityki spójności na lata 2021-2027 oraz dokumentów je operacjonalizujących.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Przekształcenia środowiska w następstwie eksploatacji kopalni, w szczególności odkrywkowej powodującej powstanie wyrobisk, wpływające lokalnie na zmiany	177	Ze względu na ogólny charakter projektu SRWP 2030 nie można stwierdzić czy problem rekultywacji został uwzględniony w którymś z celów operacyjnych. Do rozważenia uszczegółowienie ukierunkowania terytorialnego dla działań związanych z rozwojem terenów zielonych na obszary wskazane do rekultywacji.	Uwaga częściowo uwzględniona	Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte w treści dokumentu. Problem rekultywacji został dostrzeżony w diagnozie SRWP 2030 w odniesieniu do dzikich wysypisk odpadów i został ujęty w projekcie Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego, który będzie uszczegóławiał

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
stosunków wodnych i przekształcenia krajobrazu				i operacjonalizował zapisy SRWP 2030 w działaniu dotyczącym rekultywacji terenów zdegradowanych w wyniku składowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych.
Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Rozpraszanie zabudowy na tereny podmiejskie (suburbanizacja), w szczególności w rejonie aglomeracji trójmiejskiej oraz większych miast	177	<p>Jednym z zobowiązań Samorządu Województwa Pomorskiego w Celu operacyjnym 1.1. jest Ukształtowanie spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrona. Ze względu na ogólny charakter zapisu nie ma możliwości ustalenia, czy w ramach jego realizacji przewiduje się działania dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uchwalenia i partnerskiej realizacji planów ochrony parków krajobrazowych, które były zobowiązaniem SRWP 2020, • dalszej weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu, • uchwalenia i partnerskiego wdrażania audytu krajobrazowego. <p>Powyższe działania są ważnym narzędziem służącym ograniczaniu zjawiska rozpraszania zabudowy.</p>	Uwaga uwzględniona	Doprecyzowano zobowiązanie SWP dot. ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony o zapis, że będzie ono w szczególności realizowane poprzez przyjęcie i partnerskie wdrażanie planów ochrony parków krajobrazowych i audytu krajobrazowego, a także kontynuację weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu.
Tabela 6.	178	Proponuje się uzupełnienie ukierunkowania	Uwaga	Propozycja została

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
<p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Dopuszczanie niskiej jakości rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych zabudowy mieszkaniowej i turystycznej w całym województwie</p>		<p>tematycznego, dedykowanego realizacji kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zagospodarowaniu przestrzeni publicznych o działania związane z podnoszeniem świadomości w zakresie planowania przestrzennego i architektury (Cel operacyjny 2.3.).</p> <p>Jednym z zobowiązań Samorządu Województwa Pomorskiego w Celu operacyjnym 1.1. jest Ukształtowanie spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrona. Ze względu na ogólny charakter zapisu nie ma możliwości ustalenia, czy w ramach jego realizacji przewiduje się działania dotyczące uchwalenia i partnerskiego wdrażania audytu krajobrazowego, które są kluczowe z punktu widzenia ograniczania stosowania niskiej jakości rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych.</p>	uwzględniona	<p>uwzględniona w SRWP 2030 we wskazanym brzmieniu lub w brzmieniu oddającym sens uwagi.</p> <p>Uzupełniono stosowne ukierunkowanie tematyczne CO 2.3. o wątek podnoszenia świadomości w zakresie planowania przestrzennego i architektury.</p> <p>Doprecyzowano także zobowiązanie SWP dot. ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony o zapis, że będzie ono w szczególności realizowane poprzez przyjęcie i partnerskie wdrażanie planów ochrony parków krajobrazowych i audytu krajobrazowego, a także kontynuację weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu.</p>
Tabela 6. Zidentyfikowany	178	Niezbędne jest, by jedną z grup, do których skierowane będą działania związane z podnoszeniem	Uwaga częściowo uwzględniona	Postuluje się uwzględnienie wątków, które były już ujęte

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
<p>problem:</p> <p>Zmiana struktury użytkowania terenu, wycinanie drzew i zadrzewień oraz regulacja rzek i cieków</p>		<p>świadomości i wiedzy w zakresie środowiska i klimatu byli rolnicy.</p>		<p>w treści dokumentu. Wskazane działania związane z podnoszeniem świadomości obejmować mają wszystkich mieszkańców.</p> <p>Doprecyzowanie zapisów nastąpi w ramach prac nad RPS w zakresie edukacji i kapitału społecznego.</p>
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Presja inwestycyjna na obszarach o wysokich walorach kulturowych, w tym krajobrazowych</p>	179	<p>Jednym z zobowiązań Samorządu Województwa Pomorskiego w Celu operacyjnym 1.1. jest Ukształtowanie spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrona. Ze względu na ogólny charakter zapisu nie ma możliwości ustalenia, czy w ramach jego realizacji przewiduje się działania dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uchwalenia i partnerskiej realizacji planów ochrony parków krajobrazowych, które były zobowiązaniem SRWP 2020, • dalszej weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu, • uchwalenia i partnerskiego wdrażania audytu krajobrazowego. <p>Powyższe działania są ważnym narzędziem służącym ochronie walorów kulturowych.</p>	Uwaga uwzględniona	<p>Doprecyzowano zobowiązanie SWP dot. ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony o zapis, że będzie ono w szczególności realizowane poprzez przyjęcie i partnerskie wdrażanie planów ochrony parków krajobrazowych i audytu krajobrazowego, a także kontynuację weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu.</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Dewastacja i degradacja obiektów oraz obszarów zabytkowych (w tym zabytków techniki i przemysłu)</p>	179	<p>Temat ochrony zabytków wymaga aktywnego zaangażowania województwa, w tym w kontekście wdrażania wyników audytu krajobrazowego.</p>	<p>Uwaga do rozważenia na dalszym etapie prac</p>	<p>Ze względu na zbyt szczegółowy charakter, uwaga zostanie rozpatrzona na etapie tworzenia regionalnych programów strategicznych (RPS). Jej ewentualne uwzględnienie zależeć będzie od ostatecznego kształtu RPS w zakresie edukacji i kapitału społecznego.</p> <p>Ponadto w zobowiązaniu SWP w Celu operacyjnym 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe dotyczącym ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony dodano zapis o przyjęciu i partnerskim wdrażaniu audytu krajobrazowego.</p>
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Zanikanie tradycyjnego krajobrazu kulturowego,</p>	179	<p>Temat ochrony krajobrazu kulturowego wymaga aktywnego zaangażowania województwa, w tym w kontekście wdrażania wyników audytu krajobrazowego.</p>	<p>Uwaga do rozważenia na dalszym etapie prac</p>	<p>Ze względu na zbyt szczegółowy charakter, uwaga zostanie rozpatrzona na etapie tworzenia regionalnych programów strategicznych (RPS). Jej ewentualne uwzględnienie zależeć będzie</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
degradacja substancji zabytkowej na terenach wiejskich				<p>od ostatecznego kształtu RPS w zakresie edukacji i kapitału społecznego.</p> <p>Ponadto w zobowiązaniu SWP w Celu operacyjnym 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe dotyczącym ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony dodano zapis o przyjęciu i partnerskim wdrażaniu audytu krajobrazowego.</p>
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Niedostateczna świadomość i wrażliwość na walory kulturowe wśród mieszkańców, inwestorów oraz decydentów, mających wpływ na przekształcenia przestrzeni</p>	179	<p>Proponuje się uzupełnienie ukierunkowania tematycznego, dedykowanego realizacji kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zagospodarowaniu przestrzeni publicznych o działania związane z podnoszeniem świadomości w zakresie planowania przestrzennego i architektury (Cel operacyjny 2.3.). Wśród odbiorców tych działań powinni się znaleźć także przedstawiciele administracji publicznej.</p>	Uwaga uwzględniona	<p>Propozycja została uwzględniona w SRWP 2030 we wskazanym brzmieniu lub w brzmieniu oddającym sens uwagi.</p> <p>Uzupełniono stosowne ukierunkowanie tematyczne CO 2.3. o wątek podnoszenia świadomości w zakresie planowania przestrzennego i architektury.</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
<p>Tabela 6. Zidentyfikowany problem: Źle funkcjonujący system gospodarki przestrzennej</p>	180	<p>Wśród zasad horyzontalnych SRWP 2030 należy zwrócić uwagę na estetykę realizowanych przedsięwzięć, jakość i trwałość materiałów, z których będą wykonywane.</p> <p>Niezbędne jest wzmocnienie narzędzi planowania przestrzennego oraz nadzoru budowlanego w kwestiach służących ograniczeniu presji zagospodarowania. Dlatego proponuje się uzupełnienie ukierunkowania tematycznego dedykowanego realizacji kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zagospodarowaniu przestrzeni publicznych o działania związane z podnoszeniem świadomości w zakresie planowania przestrzennego i architektury (Cel operacyjny 2.3.), a także rozważenie uzupełnienia zapisów projektu SRWP 2030 o oczekiwanie wobec rządu dotyczące uporządkowania systemu urbanistyczno-architektonicznego.</p>	Uwaga uwzględniona	<p>Propozycja została uwzględniona w SRWP 2030 we wskazanym brzmieniu lub w brzmieniu oddającym sens uwagi.</p> <p>W zakresie zasady horyzontalnej odnoszącej się do racjonalnego gospodarowania przestrzenią podkreślono szerszy wątek kształtowania ładu przestrzennego.</p> <p>Uzupełniono stosowne ukierunkowanie tematyczne CO 2.3. o wątek podnoszenia świadomości w zakresie planowania przestrzennego i architektury.</p> <p>W CO 2.3. dodano także oczekiwanie wobec władz centralnych dotyczące przeprowadzenia zasadniczej reformy systemu gospodarki przestrzennej i prawa budowlanego.</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
<p>Tabela 6.</p> <p>Zidentyfikowany problem:</p> <p>Deficyty w budowaniu sieciowych produktów turystycznych oraz niewystarczająca współpraca interesariuszy przy tworzeniu oferty czasu wolnego</p>	180	<p>Ze względu na ogólnie sformułowane ukierunkowania tematyczne w Celu operacyjnym 3.3 nie ma możliwości stwierdzenia czy są one nastawione na produkty turystyczne oparte na specyfice regionu, w tym jego zasobach i walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.</p>	Uwaga niezasadna	<p>W CO 3.3 znajduje się zobowiązanie SWP do stworzenia kompleksowej, całorocznej oferty turystycznej i czasu wolnego wraz z systemowym wsparciem rozwoju infrastruktury w oparciu o wyróżniki regionalne oraz aktualne kierunki rozwoju turystyki. Oznacza to m.in. ukierunkowanie na unikatowe walory przyrodnicze i kulturowe regionu.</p>
Uwagi ogólne	480	<p>W poszczególnych celach operacyjnych zaproponowane ukierunkowania tematyczne są nierówne. Przykładowo szczegółowość ukierunkowań tematycznych w Celu operacyjnym 2.4. Mobilność jest bardzo duża i odnosi się oddzielnie do między innymi rozwoju sieci dróg, poprawy bezpieczeństwa na drogach czy do transportu zbiorowego. Z kolei w Celu operacyjnym 3.3. Turystyka i oferta czasu wolnego, w ukierunkowaniu tematycznym bardzo ogólnie odniesiono się do poprawy jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, nie definiując w sposób szczegółowy jej zakresu (porównywalnego</p>	Uwaga częściowo uwzględniona	<p>Szczegółowość opisu ukierunkowań tematycznych w poszczególnych celach operacyjnych wynika z ich specyfiki oraz kompetencji samorządu wojewódzkiego. Dotyczy to w szczególności obszaru transportu, czego wynikiem jest bardziej szczegółowe podejście do tej tematyki w dokumencie.</p> <p>W odniesieniu do</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
		ze stopniem szczegółowości Celu operacyjnego 2.4.). Jeszcze inny sposób opisu zastosowano w pierwszym ukierunkowaniu tematycznym Celu operacyjnego 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe, w którym uszczegółowiono część działań odnoszących się do zmian klimatu. Takie zróżnicowanie podejścia do określania ukierunkowań tematycznych utrudnia ocenę oddziaływań projektowanego dokumentu na środowisko.		ukierunkowania tematycznego w Celu operacyjnym 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe to dokonano uogólnienia zapisu.
Uwagi ogólne	480	Analiza poszczególnych celów operacyjnych w niektórych przypadkach utrudnia pełne zrozumienie uzasadnienia części z zaproponowanych ukierunkowań tematycznych. Wynika to z ogólności niektórych zapisów, zarówno części diagnostycznej, jak i projekcyjnej. Przykładowo w Celu operacyjnym 2.3. Kapitał społeczny jedno z ukierunkowań tematycznych zostało zdefiniowane jako zachowanie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego, przy czym za przesłankę podano wyłącznie deficyty w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego, bez skonkretyzowania występujących braków.	Uwaga uwzględniona	Przeredagowano i rozszerzono opis przesłanek, w tym przesłanki dotyczącej zachowania dziedzictwa kulturowego.
Uwagi ogólne	481	Jednym z istotnych problemów jest brak kontynuacji zobowiązań i oczekiwań do administracji rządowej ustalonych w Strategii rozwoju województwa pomorskiego 2020. Przykładowo w zapisach	Uwaga częściowo uwzględniona	Niektóre elementy proponowanego zapisu zostały uwzględnione w dokumencie we wskazanym brzmieniu lub

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
		<p>obowiązującej SRWP 2020 w Celu operacyjnym 3.3. Dobry stan środowiska znalazło się zobowiązanie dotyczące przyjęcia planów ochrony dla wszystkich parków krajobrazowych położonych na terenie województwa pomorskiego. Plany te są obecnie sporządzane, a ich projekty będą gotowe w 2022 r. Kolejna Strategia powinna w ramach zobowiązań podtrzymać ten zapis, a jednocześnie wyraźnie wskazać na potrzebę partnerskiej realizacji tego zobowiązania. Zawarte w projekcie SRWP 2030 zobowiązanie Samorządu Województwa Pomorskiego dotyczące ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony zostało sformułowane w sposób ogólny, uniemożliwiający ocenę, czy wdrażanie wyżej wymienionych planów ochrony parków krajobrazowych stanowić będzie jego element. Podobnie jest w przypadku oczekiwań wobec władz centralnych, gdzie pewne oczekiwania zdefiniowane w 2012 r. są nadal aktualne, ale projekt SRWP 2030 już się do nich nie odnosi. Przykład stanowią obwodnice w ciągu dróg krajowych.</p>		<p>w brzmieniu oddającym sens uwagi.</p> <p>W uwadze nie wskazano poza 2 przykładami, które zobowiązania i oczekiwania wobec władz centralnych powinny być kontynuowane.</p> <p>Natomiast w odniesieniu do podanych przykładów to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobowiązanie SWP w Celu operacyjnym 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe dotyczące ukształtowania spójnej struktury województwa i jej ochrony zostało dookreślone w następujący sposób: „Ukształtowanie spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrona w szczególności poprzez przyjęcie i partnerskie wdrażanie planów ochrony parków krajobrazowych i audytu krajobrazowego, a także kontynuację

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				<p>weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu”,</p> <ul style="list-style-type: none"> - SRWP2030 w porównywaniu do SRWP2020 w większym stopniu koncentruje się na zagadnieniach związanych z transportem publicznym oraz wykluczeniem transportowym. Podejście to przełożyło się również na obszar oczekiwań wobec władzy centralnej, zawężając bardzo szeroki i otwarty katalog do najbardziej istotnych z punktu widzenia rozwoju województwa zagadnień związanych z rozwojem publicznego transportu zbiorowego oraz poprawą dostępności transportowej.
Uwagi ogólne	481	Monitoring oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji SRWP 2030 powinien analizować interwencję szerzej, nie tylko w wymiarze przestrzennym – dla konkretnej jednostki	Uwaga do rozważenia na dalszym etapie prac	Ze względu na zbyt szczegółowy charakter, uwaga zostanie rozpatrzona na etapie tworzenia regionalnych

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
		administracyjnej. Przykładowo interwencja dotycząca rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej powinna być badana i oceniana zarówno w wymiarze gminnym (powiatowym), jak i z przypisaniem do konkretnego fragmentu aglomeracji ściekowej, na przykład położonego na obszarze chronionego krajobrazu. Obecne zapisy projektu SRWP 2030 odnoszące się do monitorowania i oceny efektów realizacji Strategii nie uwzględniają tego aspektu.		programów strategicznych. Jej ewentualne uwzględnienie zależy będzie od ostatecznego kształtu RPS w zakresie bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego.
Uwagi ogólne	481	Projektowany dokument w ograniczonym zakresie odnosi się w części projekcyjnej do obszarów strategicznej interwencji, wskazanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, jak również do obszarów funkcjonalnych, ustalonych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030. Ukierunkowanie terytorialne większości celów operacyjnych na całe województwo utrudnia analizę oddziaływań na środowisko. Ponadto może utrudnić właściwe ukierunkowanie interwencji na rzeczywiste problemy i wyzwania rozwojowe, w miejscu ich faktycznego występowania.	Uwaga uwzględniona	Propozycja została uwzględniona w SRWP 2030 we wskazanym brzmieniu lub w brzmieniu oddającym sens uwagi. Wskazane wątki przeanalizowano i opisano w rozdziale VIII. Wymiar terytorialny Strategii.
Uwagi ogólne	482	Warto by projekt SRWP 2030 poprzez zawarte w nim ukierunkowania wzmacniał instrumenty wdrażania przyjmowanych przez Samorząd Województwa Pomorskiego uchwał takich jak: programy ochrony powietrza, uchwały antysmogowe, programy ochrony	Uwaga nieuwzględniona	W ramach uwagi nie sformułowano konkretnej propozycji zapisu. SRWP 2030 poprzez zapisy w szczególności

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
		<p>środowiska przed hałasem, audyt krajobrazowy, plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, plany ochrony parków krajobrazowych, itp. Szereg problemów ochrony środowiska w województwie pomorskim wymaga weryfikacji dotychczasowego podejścia do realizacji ustawowych kompetencji samorządu województwa, nawet jeżeli ustawodawca poza przypisaniem kompetencji do ich uchwalania, nie wskazał konkretnych instrumentów ich realizacji.</p>		<p>w ukierunkowaniach tematycznych oraz zobowiązaniach SWP wspiera wdrażanie przyjmowanie przez Samorząd Województwa Pomorskiego innych planów i programów, nie wydaje się jednak zasadne aby wszystkie te dokumenty wpisywać imiennie do SRWP 2030.</p>
Uwagi ogólne	482	<p>Tematyka zmian klimatu została zawarta w projekcie SRWP 2030 w niektórych fragmentach części projekcyjnej. Skutki zmian klimatu to w województwie pomorskim nie tylko problem powodzi i suszy, ale także anomalie pogodowe, wpływające między innymi na gospodarkę rolną, nawałnice, wiążące się z zagrożeniem dla ludności i gospodarki, konieczność zmiany nawyków w życiu codziennym i rozwiązań technologicznych w przedsiębiorstwach, czy dostosowanie systemu ochrony zdrowia do sytuacji kryzysowych. Z uwagi na horyzontalny charakter problemu przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu wymaga szerokiego uwzględnienia w dokumencie.</p>	Uwaga uwzględniona	<p>Tematyka adaptacji do zmian klimatu jest szeroko obecna w SRWP 2030. Począwszy od wniosków z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w obszarach bezpieczeństwa środowiskowego i kapitału społecznego, poprzez scenariusze rozwoju województwa pomorskiego do 2030 r. oraz strategiczne wyzwania rozwojowe, do których zaliczono zmiany klimatu.</p> <p>Potrzeba adaptacji regionu do</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				<p>przewidywanych, negatywnych konsekwencji zmian klimatu uwzględniona jest także w opisie Celu strategicznego 1 Trwałe bezpieczeństwo. Działania adaptacyjne są także opisane w przesłankach realizacji Celu operacyjnego 1.1., w którym to celu tematyka adaptacji do zmian klimatu obok została dodana w ukierunkowaniu tematycznym obok wzrostu odporności na negatywne skutki zmian klimatu.</p> <p>Na przeciwdziałanie zmianom klimatu jest także ukierunkowany Cel operacyjny 1.2. w zakresie obejmującym rozwój odnawialnych źródeł energii i gospodarki niskoemisyjnej, co będzie skutkowało zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>W przesłankach realizacji Celu operacyjnego 1.3 Bezpieczeństwo zdrowotne</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				<p>dodano zapis, że przed systemem ochrony zdrowia stoją wyzwania także w postaci spodziewanych konsekwencji zmian klimatycznych.</p> <p>Z kolei potrzeba podnoszenia wiedzy i świadomości wszystkich mieszkańców w obszarach kluczowych dla regionu, w tym środowiska i klimatu, zdrowego trybu życia, racjonalnych zachowań komunikacyjnych, cyfryzacji oraz przedsiębiorczości została uwzględniona w przesłankach realizacji, ukierunkowaniu tematycznym i zobowiązaniu SWP w Celu operacyjnym 2.3 Kapitał społeczny.</p> <p>Także Cel operacyjny 2.4 Mobilność w zakresie rozwoju infrastruktury transportu zbiorowego i taboru nisko- oraz zeroemisyjnego będzie wpływał na zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu na klimat.</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				<p>Tematyka ograniczania wpływu przedsiębiorstw na klimat ujęta jest natomiast w Celu operacyjnym 3.1. Pozycja konkurencyjna, w którym zwraca się uwagę na transformację w kierunku innowacyjnej i zrównoważonej gospodarki, zmniejszanie zasobochłonności, w tym energochłonności przedsiębiorstw, co oprócz poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw będzie także istotne z perspektywy dążenia do neutralności klimatycznej oraz budowania odporności gospodarki na zmiany klimatu. W celu tym zawarto także zobowiązanie SWP do stworzenia mechanizmu wsparcia transformacji przedsiębiorstw w kierunku wykorzystania m.in. zielonych technologii i GOZ.</p>
Uwagi szczegółowe	482	Z uwagi na różne problemy, zwłaszcza wynikające ze zmian klimatycznych, w tym powodujące nagłe	Uwaga częściowo	Zagadnienia związane z reagowaniem na różnego

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
		<p>zjawiska meteorologiczno-hydrologiczne lub inne zagrożenia (na przykład epidemiczny COVID-19 w 2020 r.) projekt SRWP 2030 powinien zostać uzupełniony w części projekcyjnej o zapisy między innymi odnoszące się do wsparcia systemów zarządzania kryzysowego związanego z katastrofami naturalnymi, stanami nadzwyczajnymi i awariami przemysłowymi. Ogólne zapisy w tym zakresie uwzględnione w Celu operacyjnym 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe mogą nie być wystarczające.</p>	uwzględniona	<p>rodzaju kryzysy (w tym powodowane przez pandemię COVID-19) zostały ujęte we wnioskach z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego, analizie SWOT oraz w scenariuszach rozwoju województwa pomorskiego do 2030 roku.</p> <p>Należy jednak mieć na uwadze, że zarządzanie kryzysowe w szczególności dotyczące poważnych awarii przemysłowych oraz stanów nadzwyczajnych jest domeną administracji i służb podlegających władzom centralnym.</p> <p>W SRWP 2030 w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom skoncentrowano się na doskonaleniu narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania.</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				<p>W przesłankach realizacji dla celu operacyjnego 1.3. Bezpieczeństwo zdrowotne odniesiono się także do wyzwań jakie dla systemu ochrony zdrowia mogą stanowić powikłania zdrowotne u osób, które przebyły COVID-19 oraz pogarszający się stan zdrowia pacjentów, którzy ucierpieli wskutek niedostępności świadczeń zdrowotnych powodowanej walką z pandemią COVID-19.</p> <p>Ponadto, w celu tym znajduje się również ukierunkowanie tematyczne dotyczące budowania odporności na sytuacje kryzysowe w ochronie zdrowia, w tym działania umożliwiające szybki i bezpieczny dostęp do opieki zdrowotnej na wypadek pandemii.</p> <p>Przesłanki realizacji CO 3.3. zostały uzupełnione o skutki pandemii COVID-19,</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				w szczególności mających wpływ na zmianę oczekiwań odwiedzających – co przekładać się będzie na odpowiednie ukierunkowanie wsparcia w ramach dokumentów operacjonalizujących SRWP.
Uwagi szczegółowe	483	W projekcie SRWP 2030 w Celu operacyjnym 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe zawarto zobowiązanie Samorządu Województwa Pomorskiego dotyczące ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony. Ogólny charakter zapisu sprawia, że nie ma możliwości ustalenia, jakie będą konkretnie działania realizowane w ramach tego zobowiązania. Rozwój i ochrona regionalnego systemu obszarów chronionych, w szczególności obszarów będących w kompetencjach samorządu województwa, powinny wiązać się z systemem wsparcia i zachęt dla samorządów na rzecz realizacji rozwiązań proekologicznych, infrastruktury ochrony środowiska oraz turystyki opartej na zasobach i walorach środowiska. Potrzeba ta powinna być szczególnie podkreślona w Celu operacyjnym 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe.	Uwaga częściowo uwzględniona	Niektóre elementy proponowanego zapisu zostały uwzględnione w dokumencie we wskazanym brzmieniu lub w brzmieniu oddającym sens uwagi. Zobowiązanie SWP w Celu operacyjnym 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe dotyczące ukształtowania spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrony zostało dookreślone w następujący sposób: „Ukształtowanie spójnej struktury ekologicznej województwa i jej ochrona w szczególności poprzez przyjęcie i partnerskie wdrażanie planów ochrony

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
				parków krajobrazowych i audytu krajobrazowego, a także kontynuację weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu”.
Uwagi szczegółowe	483	<p>Należy rozważyć uwzględnienie w zobowiązaniach Samorządu Województwa Pomorskiego w Celu operacyjnym 1.2. Bezpieczeństwo energetyczne zapisów dotyczących konieczności wypracowania partnerskiej współpracy interesariuszy (inwestorów budujących morskie farmy wiatrowe, elektrownię jądrową oraz operatora sieci przesyłowej z samorządami gmin, powiatów i województwa) w zakresie lokalizacji nowych elementów systemu elektroenergetycznego w regionie. Planowany rozwój morskich farm wiatrowych na Bałtyku i uruchomienie ponad 5 GW mocy na morzu wymagać będzie znacznych inwestycji przyłączeniowych oraz budowy dwóch nowych stacji elektroenergetycznych i nowych linii przesyłowych 400 kV na terenie województwa pomorskiego. Planowana budowa elektrowni jądrowej będzie również znacząco wpływać na dalszą rozbudowę Krajowego Systemu Elektroenergetycznego w województwie. Inwestycje te będą powodowały szereg kolizji przestrzennych i środowiskowych oraz konfliktów społecznych, a ich lokalizacja będzie wymagała szczególnej troski</p>	Uwaga uwzględniona	<p>Propozycja została uwzględniona w SRWP 2030 we wskazanym brzmieniu lub w brzmieniu oddającym sens uwagi.</p> <p>W Celu operacyjnym 1.2. Bezpieczeństwo energetyczne dodano zobowiązanie SWP w brzmieniu: „Stworzenie sieci dialogu i wypracowanie partnerskiej współpracy interesariuszy (w szczególności: inwestorów budujących morskie farmy wiatrowe, elektrownię jądrową oraz operatora sieci przesyłowej z samorządami gmin, powiatów i województwa) w zakresie lokalizacji nowych elementów systemu</p>

Miejsce w dokumencie	Str.	Treść uwagi/rekomendacji	Sposób rozstrzygnięcia	Uzasadnienie
		o ochronę zasobów i walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych regionu.		elektroenergetycznego w regionie”.
Uwagi szczegółowe	484	<p>Ukierunkowania tematyczne Celu operacyjnego 2.4. Mobilność oraz Celu operacyjnego 3.4. Integracja z globalnym systemem transportowym częściowo pokrywają się, zwłaszcza w zakresie sieci drogowej. Rozgraniczenie tematyczne między celami w tym zakresie może nie być do końca czytelne. Ponadto jedno z ukierunkowań – rozwój pomorskiej infrastruktury transportowej w oparciu o europejskie standardy – ma charakter zasady, która de facto jest elementem powszechnie obowiązujących przepisów technicznych (na przykład rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie).</p>	Uwaga uwzględniona	<p>Propozycja została uwzględniona w SRWP 2030 we wskazanym brzmieniu lub w brzmieniu oddającym sens uwagi.</p> <p>Dokument skorygowano usuwając kwestionowane ukierunkowanie tematyczne. Wpłynęło to również na poprawę czytelności.</p> <p>Wyjaśniająco warto nadmienić, że jednym z ważniejszych powodów ujęcia tematyki transportu w dwóch celach były zdecydowanie odmienne role jakie będzie pełnił SWP w procesie realizacji SRWP2030 (CO2.4 – inwestor; CO 3.4 inspirator, koordynator).</p>